MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 38-39 (265-266) | 2001 йил 26 сентябр, чоршанба | Газета 1996 йил январ ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

К.Н.Тўлагановни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари лавозимига тайинлаш тўғрисида

Козим Носирович Тўлаганов Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2001йил 25 сентябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

К.Н.Тўлагановни Тошкент шаҳар ҳокими вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Козим Носирович Тўлаганов бошқа ишга ўтиши муносабати билан Тошкент шаҳар ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2001йил 25 сентябрь

ШУ СОНИНИНГ

2-саҳифасида:

- **Жамғарма ўз Низомидан келиб чиқиб, хайрия қилади ва эл дуосини олади.**
- **Шартнома асосида ўқиётган талабани бугун кўнгли тўқ, ҳатто унинг ота-онаси ҳам қўни-қўшнидан пул сўраб юрмайди.**
- **Шакартепалик болалар футболда чемпион бўлмоқчи эдилар, лекин...**

3-саҳифасида:

- **Тестдан ҳақиқат топган отанинг кўнглига боқинг.**
- **"Меҳнатнинг таги роҳат" деган нақл эскирмас экан.**

Куёв ва ўғилнинг қотили бўлган ота.

4-саҳифасида:

- **"Оразин ёпқоч кўзимдин..."**
- **Ақлингизни чоғланг**
- **Мўмин-мусулмон болам.**
- **Бойсунликлар қутлови.**

ПАХТАЗОРДА КЎРДИМ, ОҚСОҚОЛ, ЎЗИНГНИ

Юртимиз далаларида бугун пахта йиғим-теримига қизғин киришилган. Бобо деҳқоннинг йил бўйи пешона тери эвазига етиштирган ҳосилини ёғин-сочин кунларга қолдирмай йиғиб олиш дала меҳнаткашларининг бугунги долзарб муаммосидир. Бу йил ҳосилни ҳар йилгидан ҳам анча мўл етиштиришга муваффақ бўлган деҳқонларимизга кўмак бериш учун кўпчилик юртдошларимиз ҳашарга чиқмоқдалар.

Тошкент вилояти Янгийўл тумани далаларида ҳам пахта терими суръатлари кун сайин ортиб бормоқда. Бу ишда маҳаллалар тизими ходимлари ҳам ўз улушларини қўшмоқдалар. Янгийўл шаҳар маҳалла оқсоқоллари котиба ва халқ посбонлари билан биргаликда дам олиш кунлари тумандаги Н.Ниёзов номли жамоа хўжалигининг 8-бригадаси далаларига пахта териш учун ҳашарга чиқдилар.

Оқсоқоллардан Мелибой Солиҳов, Абдусаттор Абдураҳмонов, Абдужалил Мирзамуродовлар кўрсатаётган ташаббускорлик туфайли пахта теримига маҳаллалардан чиқаётган теримчилар сони кўпайди.

Ишончимиз комилки, юртимиз деҳқонларига кўмак берувчи бундай хайрли ташаббус бошқа маҳаллаларда ҳам йўлга қўйилган.

Умрингиз узоқ бўлсин, азиз отахонлар!

Абдували ТУРСУНОВ
«Mahalla» мухбири.

«ФУТБОЛИМИЗ КЕЛАЖАГИ»

Мустақиллигимизнинг 10 йиллигига бағишлаб ўтказилган болалар футболида ушбу йилда жуда кўп фарзандларимиз қатнашди

2-бет

МАҲАЛЛАДОШЛАР ЭЪТИРОФИДАГИ ГАЗЕТА

ХХ асрнинг паёни, янги «Ахборот асри»ни бошлаб берди. Шунданми, ахборот тарқатувчи воситалар, нашрлар кўпайди. Улар рақобатта киришди. Провардда ахборот олишнинг сифати яхшиланди. Айниқса, бу соҳа кишилар маънавиятида сезиларли эврилиш ясади.

Шу ўринда маҳалла ҳаёти умуман ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини ёритувчи «Mahalla» газетасининг маҳалладошлар томонидан эътироф этилишига қараганда мазкур нашр кўпчиликнинг қалбидан жой топа билди. Биз бу ҳолни жорий йилги обуначилар ҳамда келгуси йил учун ўз ташаббуси билан чиқаётган мухлислар мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Хусусан, айни пайтда маҳалламиздаги кўпгина фаоллар «Mahalla» учун обуна бўлиб улгурдилар. Бироқ улар томонидан бир нарса тез-тез таклиф сифатида таъкидланмоқда: - Агар «Mahalla» саҳифаларида ҳам Президентимиз чиқараётган фармонлари ва ҳукуматимизнинг қарорлари мунтазам ёритилса айни муддао бўларди. Зеро, маҳалладошлар газетада бериладиган тамойиллардан ўз ҳуқуқларини белгилаб олишда фойдаланган бўлур эдилар.

Н.НИЁЗОВ,
Наманган вилояти Чуст туманидаги Ҳисарак маҳалласи оқсоқоли.

МУШТАРИЙ ЖУРЪАТИ

МАОШСИЗ МУТАСАДДИЛАРМИЗ

Х.Абдужаборов номли маҳалла Жиззах шаҳридаги 1974 йилда ташкил топган 32 маҳаллаларнинг бири. Ахоли сони 3112 нафар, хўжалик сони 495 та, оила сони 633 тани ташкил қилади. Вазирлар Маҳкамасининг қарорида маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудларидаги оила сони 500 дан ошиқ бўлган маҳалла фуқаролар йиғини раиси ва котибларига маҳаллий бюджет томонидан ойлик маошлар тайинлансин деб аниқ тайинлаб қўйилган. Лекин минг афсуслар бўлсинки, бизнинг Абдужабборов номли маҳалла оқсоқоли котибига ва посбонига ойлик маош ўз вақтида тўланмай келинди. Мен маҳалла фуқаролар йиғинига котиб қилиб 1999 йил декабр ойида сайландим ва 2000 йилнинг декабр ойигача ойлик маош олмасдан ишлаб келдим. Ойлик маош сўраб бир неча маротаба Жиззах шаҳар Молия бўлимига, Жиззах шаҳар ҳокимлигига, Жиззах вилоят Молия бошқармасига ёзма ва оғзаки мурожаат қилдим. Шундан кейин 2000 йил декабр ойида маҳалла раисига 60700 сўм котибига, яъни менга 57000 сўм маош тўлашди. Лекин шунда ҳам маҳалла посбонлари сардорига ойлик маош тўланмади. Бу тўланган ойлик маош 12 ой учун бўлиб, бошқа маҳалла раислари ва котибларининкидан анча кам эди. Биз шунга ҳам рози бўлиб ишни давом эттирдик. Лекин минг афсуслар бўлсинки, 2001 йила яна маош тўлашни тўхтатиб қўйишди. Сабабини сўраганимизда деярли ҳеч кимдан жавоб оломадик. 13 август куни бизга шаҳар ҳокимлигидан ойлик маошларингизни олиб кетинглар, деган хабар келди. Бориб билсам, менга, яъни котибга 6 ойлик маош чиққан экан. Жами 36000 минг сўм маош олдим. Лекин маҳалла раиси Ортиқов Ш.га ва маҳалла посбонига ойлик маош чиқмаган экан. Нима учун бизнинг маҳалла раиси маош олмай ишлаши керак. Маҳалла посбонлари сардори маҳаллага посбон қилиб тайинлангандан бери маош олмай ишлаб келмоқда. Ўтган даврда маҳалламизда ҳеч қандай жиноятлар содир этилмади. Бу маҳалла раиси ва фаолларнинг яхши иш олиб борганидан далолат эмасми? Шундай экан, маҳалла раисига; котибига, посбонига ойлик маош тўламаслик инсофданми? Ёки тўланганда ҳам бошқаларга қараганда кам тўланиши, бунинг устига маҳалла котибига ойлик чиқарилиб, раиси ва посбонига тўланмаслиги қайси қоидага тўғри келади.

Уммат ҚИПЧОҚОВ.

MAHALLA га
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

обуна бўлиш учун ҳеч қачон ҳали эрта ёки кеч деб ўйламанг.

MAHALLA

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйҳатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Хомий:
«Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили:
Тошкент,
Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

2001 йил 26 сентябрь
№ 38-39 (265-266)

ОДАТДАГИ МАҲАЛЛАГА ЎХШАЙДИ. "БИР ИДОРА УСУЛИ".

ХАЛҚАРО ҲАЁТ ПАНОРАМАСИ

11 сентябрда АҚШда рўй берган воқеалар туфайли мамлакат Президенти Ж.Буш шу воқеаларга алоқадорликда тахмин қилинаётган 27 шахс ва ташкилотларнинг банклардаги маблағларини музлатиш тўғрисида фармон берди.

Американинг Афғонистонга нисбатан қиладиган ҳужуми тўғрисидаги хавотирлар тобора кучаяр экан толибонлар ўз чегараларини мутаҳкамлашмоқдалар ва айни чоғда қўшинлари сонини кўпайтирмоқдалар. Толиблар Мудофаа вазири Мулла Убайдулланинг сўзларига қараганда Америкага қарши курашда қатнашиш учун яна 300 минг кўнгилли улар сафига қўшилган.

***

Исроил бош вазири А.Шарон радио орқали чиқиш қилиб ўз нутқида Фаластин Халқи мустақил давлат қуриш ҳуқуқига эга эканлигини айтди. Бу билан у Исроил давлати бошлиқларидан биринчи бўлиб бу фактни тан олди. Шарон бу чиқишида Исроил Фаластин билан эмас, террорчилар билан уруш олиб бораётганлигини таъкидлади.

***

Кейинги кунларда Афғонистонда толибонларга қарши кураш олиб бораётган Абдурашид Дўстим бошчилигидаги Шимол кучлари стратегик жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга бўлган Мозори Шариф яқинидаги бир туман ва довонни эгаллашган.

***

Покистон маданият ва спорт ишлари вазирлигининг масъул мулозими шу йил октябр ойининг иккинчи ярмида бу ерда Жанубий Осиё ўйинлари ўтказилишини айтган. Бу спорт ўйинларида Покистон, Хиндистон, Бутан, Бангладеш, Мальдия ва бошқа мамлакатлар иштирок этади. Ҳар икки йилда бир марта ўтказиладиган бу спорт мусобақалари келаси йили ўтказиладиган бўлди. Америкадаги воқеалар бунга сабаб бўлган кўринади.

***

Сув муаммоси билан шуғулланувчи БМТ экспертларининг айтишларича, XXI асрда XX асрдагидан фарқли ўлароқ нефть муаммоси эмас, балки инсоният олдида сув масаласи биринчи ўринга чиқади. Ҳозир жаҳондаги 30 га яқин мамлакатда яшовчи 450 млн. одам сув танқислигидан қийналаётган бўлса, 2025 йилга бориб Хитой, Хиндистон, Покистон, Африка халқлари айниқса, бу масалада мушкул аҳволга дуч келадилар.

ГАП КАМ, ИШ ЭСА АНЧАГИНА

Пойтахт шаҳар Яккасарой тумани Конституция номи билан аталувчи маҳалланинг ҳаёти ҳам одатдаги маҳаллаларга ўхшайди. Маҳалла оқсоқоли Комил Муҳаммадиёров билан суҳбатлашсангиз худди шундай хулосага келасиз.

Негаки Комил ака икки саволингизга бир жавоб билан, жуда кам ибора ишлатиб жавоб беради. Ўзингиз қизиқиб, ковлаштириб сўрамасангиз қилинган ишлар ҳақида ҳалеганда сўзлаб ўтирмайди. Хуллас, қилинган ишлар қилиниши зарур бўлган вазифавий ишлар деб тушунади.

- Мухбирнинг ҳам вазифаси қизиқ - барибир сўрайверади.

- Сиз ўтирган маҳалла идораси Тошкентдаги кўпгина маҳаллалар ҳавас қилгудек.

- Бу бино 1994 йилда қурилган, биз яқинда таъмирдан чиқардик.

Энди бизни шу таъмирга кимлар ёрдам берганлиги қизиқтиради. Хуллас, ундан гапни суғуриб олаверамиз.

- Ҳомийларимиз рўйхати катта. Маҳалламиз ҳудудида 50 та атрофида муассаса бор. Ёрдам сўрасак баҳоли қудрат беришади.

Сўнг ҳовлига чиқамиз: шинамгина ҳовли, унда новвойхона, ширинликлар ишлаб чиқариш корхонаси.

Суратда: Конституция маҳалласи оқсоқоли К. Муҳаммадиёров фаоллар билан.

-Яқинда шу ҳовлида оталар чойхонаси қурмоқчимиз, - ниҳоят ўзидан ҳам гап чиқди унинг.

Комил ака ўта камгап ва камтарин. У 1999 йил сентябрда раис бўлиб сайланган. Орада саломатликни тиклаш учун бир оз дам олишига тўғри келди. Яқиндаги сайловда эса 4 номзод орасидан яна уни бир овоздан раисликка сайлашди. Ҳа, айтмоқчи, унинг ўзи олим, доцент, одамлар билан ишлаш учун, муомила қилиш учун етарли билим тажрибага эга.

Комил ака маҳалла фидойилари ҳақида доимо фахрланиб гапиради. Унинг халқимизнинг севикли адиби Рамз Бобожоннинг одамлар орасида олиб бораётган маърифий ишлари ҳақида, маҳалла хотин-қизлари билан ишлаш комиссияси раиси Гулбаҳор Байматова, ҳомий ташкилотлар раҳбарлари М.Тўлаганов, О.Азимов, Э.Акбаров, Л.Ҳикматовлар ҳақидаги фикридан билдикки, у маҳаллани бошқаришда ёлғиз эмас.

Истиқлол меваси бўлган ислоҳотлар бугунги бозор муносабатлари кечаётган шароитда аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш, уларнинг ижтимоий ҳимояланишини таъминлашга қаратилгандир. Ҳозирда мамлакатда кичик ва ўрта бизнес вакилларини молиявий қўллаб-қувватлаш, уларга имтиёзли кредитлар ажратиш борасидаги ҳукумат даражасида олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар ҳам юқорида айтганимиз - халқ турмуш тарзини яхшилаш йўлидаги хайрли ишдир. Ана шу хайрли ишларнинг бориши билан Ўзбекистон акциядорлик тижорат саноат қурилиш банки фаолияти мисолида танишдик ва Банк бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари Равшан ШОРАҲБАРОВ билан суҳбатимиз ҳам шу хусусда бўлди:

ТАДБИРКОР, ТАЛАБА, САРМОЯ

— Бугун мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу билан бирга ўзини ўзи бошқариш органи сифатида қаралаётган маҳаллалар тизимида ҳам тадбиркорлик, ишбилармонликни ривожлантириш тақозо этилмоқда. Банкнинг бу борадаги ишларда иштироки хусусида гапириб берсангиз?

Кучли фуқаролик жамияти қуриш йўлида илдам одимланаётган бир шароитда маҳаллаларга ўзини ўзи бошқариш мақоми берилишида ҳам ишбилармонлик, тадбиркорликни кенг ривожлантириш йўли билан аҳоли турмуш тарзи, ҳаёт фаровонлигини оширишга хизмат қилувчи мулкдорлар синфини шакллантириш мақсади ётса, ажаб эмас. Шу маънода маҳаллаларда ҳам бу борадаги ишларни ривожлантириш бугуннинг долзарб муаммоси бўлиб қолди. Чунки қўшимча молиявий имкониятга эга бўлган ўзини ўзи бошқариш органи аҳолини ижтимоий таъминоти йўлидаги фаолиятида таъсири самарали бўлади.

Шуни мамнуният билан айтиш мумкинки, бугунги кунда тадбиркор, ишбилармонларимизнинг ҳуқуқий, иқтисодий соҳадаги билимлари илгаригига нисбатан анча ошган. Буни кредит олишга бевосита таъсири бор. Чунки ишбилармон кредит олишдан илгари ривожлантириш ишини қай даражада, қанча муддатда самара беришини батафсил, ҳар бир тафсилотигача ўрганиб чиқиб, кредит шартлари билан танишади. Агар қилаётган иши фойда беришига ишонсагина, шу ишга қўл уради. Бундай пухта режани банк ҳам тезда маъқуллайди ва кредит ажратади. Маҳаллаларда ҳам тадбиркорлик ишларини ривожлантиришни молиявий қўллаб-қувватлашга, кредит ажратишга банкимиз доим тайёр. Бу ҳам банк ҳам мижоз учун фойдали иш. Ҳозирги вақтда кичик ва ўрта бизнес соҳаси учун имтиёзли кредит жамғармаси ташкил этилган. Унга банк йиллик фойдасининг 25 фоизигача маблағлари жалб этилмоқда. Мазкур имтиёзли кредит жамғармасидан жаҳон амалиётида энг кам 12 фоизли кредитлар ҳам олиш мумкин. Яна бир янгилик. Шу йилнинг 1 октябридан янгидан ташкил этилаётган юридик ва жисмоний субъектларни рўйхатдан ўтказиш борасида бир идора усули деб номланган янги тизим йўлга қўйилади. Унга кўра фаолият мақомини берувчи таъсис хужжатлари якка тартибдаги тадбиркорлар учун 8 кунда, кичик корхоналар ва фермер хўжаликлари учун 12 кунда ҳокимлик томонидан рўйхатдан ўтказиб берилади. Бу ҳам ишбилармон ва тадбиркорларимиз учун қулайлик яратади.

— Маълумки, 2001 йил 26 июлда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Олий ўқув юртларида тўлов контракт асосида ўқиш учун таълим кредитлари бериш тўғрисида"ги қарори қабул қилинган эди. Бугун эса барча илм даргоҳларида ўқишлар бошланган. Тўлов контракт асосида ўқишга қабул қилинган талабаларимиз мазкур банк орқали бу имкониятдан қандай фойдаланяптилар? Шу тўғрида сўзлаб берсангиз?

- Қарордан сўнг бошқа банклар сингари биз ҳам банкимизнинг вилоятлар тармоқларида кредит билан ишлайдиган ходимларини йиғиб, махсус семинар ўтказдик, ходимларимизга кўрсатмалар бердик. Банкнинг кредит сиёсатига ўзгартириш киритиб, "Олтин даврим" деб номланган кредит йўналишини ишлаб чиқдик ва бу айни пайтда амалиётга жорий этилган. Банкнинг барча филиалларида кредит олиш тартиби батафсил ёритилган кўргазма материаллари мавжуд. Қарорга кўра таълим кредити уч усулда, яъни фоизсиз, имтиёзли ва фоизли кўринишда олий ўқув юртларининг кундузги бўлимига тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинган талабаларга берилади.

Фоизсиз кредит тўла етимлар, Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ва болаликдан 1-, 2-гуруҳ ногиронларига ҳеч қандай фоиз ставкаларисиз берилади. Имтиёзли фоиз тўлови эса кам таъминланган оилалар фарзандларига берилади ва умумий фоиз ставкаларининг ярмини, яъни 50 фоизини тўлов бошлангач, ойма-ой тўлаб борадилар. Қолган 50 фоизи эса меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий муҳофазалаш туман бўлимлари томонидан қопланади. Учинчи хил кредитни эса шартнома асосида ўқишга қабул қилинган қолган барча талабалар олиши мумкин ва улар умумий қоидалар асосида кредит фоизи тўлайдилар. Мазкур фоизлар Марказий Банк кўрсатмалари бўйича жорий қилинган (ҳозирги вақтда бу миқдор тахминан 24 фоизга тенг бўлмоқда. - таҳририят изоҳи) ва улар кредит шартномасида кўрсатилган жадвал асосида тўлаб борилади. Таълим кредити бакалавр даражасини олувчи талабаларга 10 йил муддатга, магистр даражасини олувчилар учун 5 йил муддатга берилади (ўқиш даври ҳам шу муддатга киради). Мажбурий ҳарбий хизмат даври кредит муддатига киритилмайди.

Кредит олувчининг аризаси, талаба - ўқув юрти - банк ўртасидаги кўп томонлама шартнома, талабанинг яшаш жойидан маълумотнома ва кредитнинг қайтиши ва таъминланганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар (гаровга қўйилган мулк ёки қимматли қоғоз, мазкур мулк ёки қимматли қоғознинг суғурта қилинганини кўрсатувчи суғурта полиси, банк кафолати, ёхуд берилаётган кредитни тўлаш мажбуриятини зарурат бўлса олувчи учинчи шахснинг кафиллик хати) ва ниҳоят унинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатга мувофиқ таълим кредити талаба яшаётган тумандаги банк бўлими томонидан берилади. Агар талаб этилган ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилса, банкнинг мазкур вазифани бажарувчи ходимлари томонидан ўрганиб чиқилади ва 10 кун муддат ичида мижозга жавоб қайтарилади. Банк мутахассислари томонидан кафолат ижобий баҳоланса, кредит ажратилади. Бунда маблағ кредит бераётган банкнинг ссуда ҳисоб-рақамидан ўқув юрти депозит ҳисоб-рақамига пул кўчириш йўли билан шартномада кўрсатилгани бўйича (ўқув йилида иккига бўлиб, яъни 50 фоизи сентябр ойи бошида, қолган 50 фоизи март ойи бошида, яъни ўқув йилининг иккинчи ярмида) ўтказилади. Айни кунларда банкимизнинг филиаллари томонидан кредит сўраб мурожаат қилган бир қатор талабаларга жами бир неча миллион сўмлик кредитлар ажратилиб, контракт шартномалар бўйича биринчи босқич тўловлар амалга оширилди. Бироқ жараён ҳали давом этмоқда.

Шу ўринда биз Равшан Шораҳбаров билан суҳбатимизни ниҳоялар эканмиз, сиз муштарийларни яна бир тўғрида хабардор қилишни лозим топдик. Жаҳон амалиётидан маълумки, хусусий мол-мулк, буюм гаровга қўйилганда улар ҳақиқий баҳосининг 70-80 фоизи миқдорида нарх берилади. Шундан келиб чиқадиган бўлсак, айни жараёнда ҳам гаровга қўйилган буюм, мол-мулк кредит суммасидан кам бўлса, қўйилган молнинг 80 фоизи миқдорида кредит берилади.

Ҳар қандай барқарор иқтисодиётда ҳам оз бўлсада инфляция жараёни юз беради. Шундай экан, инфляция даражаси ҳисобга олиниб, Марказий Банкнинг амалдаги қайта молиялаш ставкаси ўзгариб туради, демакки, кредит фоизлари ҳам шунга мувофиқ бўлади.

"Ўзсаноатқурилишбанк"и бугун нафақат ишбилармон ёки тадбиркор фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлашга, балки олий билим даргоҳларида таҳсил олишни истаган ҳар бир ўғил-қизнинг ўқишига ҳам яқиндан ёрдам беряпти деб мамнуният ва ишонч билан айта оламиз.

**Суҳбатдош Абдували ТУРСУНОВ
"Mahalla" мухбири.**

СПОРТ

РУСТАМ ҚОСИМЖОНОВНИНГ АЖОЙИБ МУВАФФАҚИЯТИ

Европа ва Осиёнинг энг кучли гроссмейстерлари ўртасида тезкор шахмат бўйича Батумида якунланган ўзига хос мусобақада ўзбекистонлик шахматчи Рустам Қосимжонов Осиё минтақаси жамоасига бошчилик қилди.

Қадимий ўйиннинг европалик усталари жамоаси эса кўп карра жаҳон чемпиони Гарри Каспаров бошчилигида шахмат сурди. Турнирнинг барча ўйинлари ниҳоясига етди ва Рустам Қосимжонов шахсий биринчиликда ўзи учун жуда шарафли иккинчи ўринни эгаллади. У фақат Гарри Каспаров устидан ғалаба қозонолмади. Маълумки, ўйинни ютқазиш ҳар доим ҳам муваффақиятсизлик бўлавермайди. Рустам Қосимжоновнинг Гарри Каспаров билан учрашуви, Каспаров шуҳрат чўққисига етганда шахмат билан шуғуллана бошлаган ёш ўзбекистонликнинг жуда юқори рейтингидан далолат беради.

ЎзА

ЖАМҒАРМА ФАОЛИЯТИДА ҲИСОБОТ

«Маҳалла» жамғармаси Низомий вазифаларида асосий йўналишларни маҳалла аҳлининг ижтимоий ва иқтисодий, маданий даражасини тобора юксалтириш, маҳаллаларда истиқомат қилувчи кам таъминланган, кўп болали оилаларга, етим-есирларга, ногиронларга меҳр-мурувватли бўлиш, уларга моддий, маънавий кўмак бериш ҳам етакчи ўрин эгаллайди. Қуйида ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси Республика Бошқаруви раиси ўринбосари Бўстон ЭРГАШЕВ билан мулоқотимиз шу ҳақда боради.

- Маълумки, ўз фаолиятини халқимиз ҳаёти равнақига қаратган жамғармамизнинг ташкил этилганидан бугунга қадар йўлга қўйган, амалга оширган ишлари хусусида гап кетганда бу фаолиятининг халқимизга хос бўлган ҳаёт тарзига нақадар ҳамоҳанг эканлиги янада ёрқинроқ кўзга ташланади. Агар биз бу борада рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак, шу мақсадда амалга оширган ишларни рақамлар мисолида олиб қарасак, йилдан йилга бўлган ўсишни ҳам пайқаб оламиз. Бу ўринда шуни назарда тутиш лозимки, жамғармани нг Республика бошқаруви, унинг Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардаги бўлимлари, туман ва шаҳар (шаҳарча)лардаги бўлинмаларининг ҳар бири ўзининг низомий йўналишларидан келиб чиқиб самарали фаолият кўрсатмоқдалар.

- Жамғарманинг молиявий йўналиш фаолияти, аниқроғи мамлакатимиз аҳолисини моддий қўллаб-қувватлашдаги амалга оширган ишларини рақамларда далиллаш мумкинми?

- Биргина ўтган 2000 йилги фаолиятида амалга оширилган молиявий тадбирларини олайлик. Шу йилда республикамиз бўйича жамғарма ҳисобига келиб тушган маблағ 370 миллион сўмга яқин бўлди. Бунда республика бошқарувидан ташқари Наманган, Андижон, Фарғона, Жиззах, Қашқадарё вилоятлари ва Тошкент шаҳри бўлимларининг ўз ҳисоб рақамларига жамланган маблағлари энг кўп бўлди. Аммо кези келганда айтиб қўйиш лозим. Навоий, Сурхондарё, Сирдарё, Бухоро вилоятларида бу кўрсаткич бироз кам бўлди. Бу вилоятларнинг баъзи туманлари бўлинмалари ҳисоб рақамида пул бўлмаган пайтлар бўлди.

- Бу кўрсаткичлар ушбу йилда қандай ҳолатда?

- 2001 йилнинг биринчи ярмида жамғарманинг ҳисоб рақамига 90,5 миллион сўм пул келиб тушди. Бу пул хайрия мақсадида корхона, муассаса, ташкилотлар томонидан, жамғарма ҳисобидаги корхоналар фойдаси ҳисобидан, тадбиркор ва банк депозитлари ҳисобидан жамланди.

- Жамғарма бу маблағлардан қайси мақсадларда фойдаланади?

- Албатта бу маблағнинг жамланишидан унинг мақсади аниқ бўлади. Яъни низомий вазифалардан келиб чиқиб хайрия ишларини амалга ошириш. Бу пул маблағ шаклида ёки бўлмасам, буюмлар, кийим-кечаклар, совғалар тарзида бўлади. Ушбу йилнинг 6 ойида республика бўйича 44 миллион сўм кўпроқ пул маблағи, 25 миллион сўмлик буюмлар ҳисобида оширилади. Шундан 16 миллион сўм пул ҳисобида, 7 миллион сўмлик турли буюмлар ҳисобидаги хайрия бевосита Республика бошқаруви томонидан амалга оширилади.

Шунингдек Қорақалпоғистон Республикаси, Наманган, Андижон вилоятлари ва Тошкент шаҳрида кам таъминланган, кўп болали оилаларга, қаровчисисиз касалларга, ногиронларга ва ота-онасиз болаларга қилинган моддий ёрдам ҳар йилгидан кўра самарали бўлди.

Ушбу йилда жамғарманинг бу фаолмияти «Наврўз» умухалқ байрами, 9-май Хотира ва Қадрлаш куни, 1 июнда Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни ва бошқа турли айём ва тадбирлар муносабати билан ҳамда тўғридан тўғри зарурият сезилганда хайрия тарзида амалга оширилмоқда. Лекин бу борадаги асосий йўналишлар барча бўлимлар ва бўлинмаларида ҳам самарали йўлга қўйиляпти деб бўлмайди. Мана шу йилнинг ўтган даврида Бухоро, Сирдарё, Хоразм вилоятларида бугуннинг талаби даражасида иш олиб боріляпти деб бўлмайди. Бу ўринда мазкур вилоятларда ҳам хайрия масаласида пул жамғармасига эга бўлиш уни самарали тарзда сарфлаш, шунингдек, бу ҳақда Республика бошқарувига ҳисоботни яхши йўлга қўйишлари зарур бўлади.

Суҳбатни мухбиримиз ёзиб олди.

Алижон Атаев кўп йиллардан бери Сирдарё Туман ИИБида инспектор бўлиб ишлаб келмоқда. У «Шоликор» қишлоқ фуқаролар йиғини котиби Беркин Аввалбоев билан ҳамкорликда ибратли ишларни олиб бормоқда. Бу ерда 267 нафар аҳоли истиқомат қилади. 15 га яқин миллат аъзолари бир ота-она фарзандларидан аҳил.

Сур: (чапдан) «Шоликор» қишлоқ фуқаролар йиғини котиби Беркин Аввалбоев участка инспектори Алижон Атаев билан.

**Нурмамат АЛМУРОДОВ
олган суръат.**

Муштарий виждони

МАҲАЛЛА ФУТБОЛИ

ЖАМОАМИЗ НЕГА ВИЛОЯТ ТУРНИРИДА ҚАТНАШМАДИ?

Ҳурматли таҳририят!

Гапни аввало хайрли ишдан қандай қувонганимиздан бошласам. Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармасининг «Футболимиз келажаги» турнири бугунги куннинг энг қизғин тадбирларидан бири бўлди. Бу хайрли иш мамлакатимиз болаларининг, футболимизнинг ростдан ҳам келажагини таъмин этишга қаратилган. Аммо бу тадбирга бўлган жойлардаги хусусан, бизнинг вилоятдаги ҳолат бунга умид билан киришган биз оқсоқолларни, айниқса, маҳалламиз болаларининг кўнглини чўктирди.

Биз Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани Шакартепа қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Чоршанба маҳалласида яшаймиз. Маҳалла болалари ўртасида анъанавий футбол турнири бошланиши билан биз ҳам қувониб ўз жамоамизни тузиб, машқларни бошлаб юбордик. Қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли маҳаллалар бўйича мусобақаларда биринчи ўринни олиб, туман мусобақаларига қатнашдик. Не бахтки, бу мусобақаларда ҳам биринчи ўринни олдик. «Маҳалла» жамғармаси туман бўлими раиси Холбоев ва туман спорт қўмитаси раиси Маматов бизга «Вилоят мусобақаларига қатнашасизлар, яхши тайёргарлик кўринглар» дейишди.

Биз яна қизғин тайёргарлик кўра бошладик.

Мураббийимиз Шавкат Темиров ўз вақтини ва меҳнатини аямасдан жамоани вилоят мусобақасига тайёрлай бошладилар. Лекин негадир бизни вилоятга чақиришмас эди. Кутиб юрдик. Тўсатдан «Mahalla» газетасида вилоят биринчиликлари ўтиб бўлиб, ҳатто Республика ғолиблиги учун гуруҳ ўйинлари якунланганлигини билиб қолдик. Устимиздан бир челак музлдек сув ағдарилгандек бўлди. Ахир бу қанақаси... Биз вилоят мусобақасига бормадик-ку. Бизнинг умидимиз катта эди. Бу ўйинда фахрли ўринлардан бирини

олиб Ватанимиз мустақиллигининг 10 йиллик байрамига совға қилмоқчи эдик. Бу иш ёшларимиз онгига қандай таъсир этганини биласизларми?

Шу «иш»ни ойдинлаштириб берасизлар деб жавобини кутиб Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Чоршанба маҳалласи ёш футболчилари номидан маҳалла оқсоқоли Номоз АЗИМОВ.

ТАҲРИРИЯТДАН:

Газетхон қувониб айтганидек, икки йилдан буён Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг болалар футболи учун саъйи-ҳаракати ва бунинг кўплаб республика ташкилотлари томонидан қўллаб-қувватланиши мустақил мамлакатимиз ҳаётида ўзига хос янгилик ва болалар ҳаётига бўлган катта эътиборининг ёрқин намунаси бўлди. Бу ҳаётда ўз ижобий самарасини ҳам кўрсатмоқда. Агар ушбу йилда маҳаллаларда футбол ўйнаган болаларнинг умумий ҳисобини олсак, бу рақам миллиондан ошади. Бунинг устига маҳаллаларда болалар иштирокидаги жиноятларнинг ҳам сони камаймоқда. Аммо жойларда эса бу тадбирни ўтказиш давомида бўлаётган юқоридаги каби масъулиятсизликни нима деб баҳолаш мумкин. Ўйлаймизки, вилоят раҳбарлари бундай тушунмовчилик сабабларини ўрганиб чиқади ва тегишли хулоса ясайди.

ЧИН ДИЛДАН ЭЪТИРОФ

ТЕСТДА ҲАҚИҚАТ БОР ЭКАН

Сир эмас, бизнинг тенгқурларимиз - бугунги 50-60 ёшлиларнинг асосий фаолият даври, айни жамиятга катта ҳисса қўшадиган даври собиқ Совет даврига тўғри келди. Аммо мустабид тузум билан мустақил юртда яшашнинг фарқи жуда катта. Буни бугун тан олмасдан илож йўқ.

Касбим бўйича педагог, олимман. 30 йилдан кўпроқ вақтдан буён олий таълим даргоҳларида математика, уни ўқитиш услубидан талабаларга сабоқ бераман. Мактаб, Олий таълим даргоҳи, ўқиш, аспирантурани тугатиш, илмий ишни ёқлаш жараёнлари ва бир неча ўн йиллик фаолиятим шўролар даврига тўғри келди. Шу боис бу тузумнинг барча «ўзига хос» заҳматларини ҳам бошдан ўтказдим. Биргина фан номзодлиги ишини ёқлаш учун Москвада 5-6 йиллик умрим ўтди. Оиладан узоқда, бунинг устига бола-чақани боқишни қариндошларга қолдириб, ўзимнинг йўл ва Москвада яшаш харажатларим, бунинг устига у ердаги «устоз»ларнинг турли шарт ва талабларини бажариш, иш давридаги тортишувлар...

Хуллас, бу тузумдаги ҳолат инсон миясини чалғитиб қўйиши, уни ҳатто ҳақ йўлга ишончсизлигини шакллантириши мумкин экан. Айниқса, Олий таълим даргоҳи кириш борасида мустабид даври хаёлларда ўрнатган «ақида» инсонларнинг миясини заҳарлаб қўйгани рост.

Мустақилликнинг дастлабки йилларида қизим Зиёфат ўрта мактабни тугатиб олий таълим даргоҳига ҳужжат топширди, аммо кира олмади. Кўнглим чўкиб кетди. Наҳотки аввалги ноҳақликлар ҳамон давом этаётган бўлса... Нима бўлганда ҳам бир йил қизимнинг билимини ошириш учун ўзим уйда шуғулландим. Натижаси эса ўнлаб йиллар мобайнида чўккан кўнглимни кўтарди. У Олий таълим маскани талабаси бўлди. Шундан кейин мамлакатимизда жорий этилган тест синовларига бўлган ишонч пайдо бўлди, билимнинг йўли очилганлигига комил ишонч билан ўз фарзандларим ҳамда талабаларимга пухта билим беришга жиддий киришдим.

Аммо... Мен умримнинг, жамиятга ҳисса қўшадиган фаолиятимнинг катта қисми Совет даврига тўғри келганидан афсусланганим бекорга эмас эди. Унинг асорати менга барибир ўз зарбасини берди. Икки марта хавфли юрак хуружига учраб, ҳаётим учун курашишимга тўғри келди. Вақтинчалик ногиронликка чиқдим. Бу орада ўғлим Ойбекнинг мактабдаги ўқиши анча пасайиб кетган экан, у тест синовларидан ўта олмай Олий ўқув юртига ҳам кира олмади. Аммо тест синовларига ишонч туфайли ногирон ҳолимда ўғлимнинг математикадан билимини оширишга киришдим. Ўғлим ҳам менинг юрак хасталигимни билиб, бунга жиддий киришди. Ўғлим ушбу йилда иккинчи марта Тошкент Давлат Авиация институтига тест синовларини топширишга кетар экан, «Дада, агар тест синовларида ҳақиқат бўлса, мен албатта талаба бўламан», деди. Юрак дардини биласиз, имкон қадар ўзимни сокин тутдим. Натижа эса... Қаранг, ўғлимнинг биргина математика фанидан олган балларининг ўзигина бу олий таълим даргоҳига кириш учун етарли бўлибди. Мана, сизга ҳақиқий билимнинг баҳоланиши. Юрак дардимга малҳам бўлувчи бу қувончларнинг яна бири ўғлимнинг дастлабки сабоққа борган куни бўлди. Дастлабки куни сабоққа одмироқ портфелда бораётгани учун бироз хафа бўлиб кетган ўғлим уйга хурсанд бўлиб қайтди. Мустақиллигимизнинг 10 йиллиги байрами муносабати билан грант бўйича мазкур олийгоҳга қабул қилинган талабаларга ўқув қуроллари ҳамда қимматбаҳо портфел совға қилинибди. Уйда ўтириб, қувончларимни яшира олмай мустақил юртимиз, унинг йўлбошчиси ҳаққига дуо қилдим. Мустабид тузум ташвишлари қолдирган дардга мустақил юрт қувончлари даъво бўлаётганидан мамнун бўлдик.

Жўра ҚУДРАТОВ,
Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти доценти.

Ўз уйингни ўзинг асра.

МЕҲНАТНИНГ РОҲАТИНИ КЎРАЁТГАНЛАР

Кун узун оламни мунаввар этган қуёш Бобоҳуй ортига ёнбошлаши билан Қорлиқ узра шом қўнди. Маҳаллага кираверишдаги тасмадек асфальт йўл ёқасидаги ҳовли электр чироқларидан мунаввар. Замонавий типда қурилган бино Қаҳҳор Боболовга тегишли. Қаҳҳор деганимиз шу маҳалланинг обрўли, эътиборли фаолларидан. Биз ҳам ушбу мақоламизни эл дастурхонини моддий неъматлар билан тўкин-сочин қилиш йўлида пешона тери тўкиб келаётган олтинсойлик Қаҳҳор Боболов бош бўлган баркамол оилага, унинг фидокор аъзолари ҳаётига бағишладик

У ўрта мактабни тугатгач, Тошкентдаги индустриал техникумида ўқиди. Денов туманидаги Ҳазорбоғ қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юртига йўлланма беришди. Ўқитувчилик қилди. «Колхоз»да муҳандис бўлиб ишлади. бир вақтнинг ўзида Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўқишни давом эттирди. Аграномлик ихтисосига ҳам эга бўлди. Энди фаолияти даладеҳқончилик билан боғланди. Турли вазифалар унга муносиб кўрилди. Кам бўлмади. Обрў-эътибор орттирди, иззат-икромга сазовор бўлди. Қаҳҳор ака ўғил-қизларидан фахрланса арзийди.

Маҳалла оқсоқоли Хурсанд Ражабов ҳам уларни мақтади. Юртга муносиб оила, элнинг суюкли ва ардоқли фарзанди, деб баҳо берди. Бу бежиз эмас.Қаҳҳор ака билан Дилором опа уларни камтар қилиб тарбиялашган, неккайишни билмайди, мақтаниб ўзларига бино қўйишмайди. Меҳнаткашлигини айтмайсизми? Тўнғич қизи Гулнора хўжаликда ишлайди. Иккинчиси Гулшода қишлоқ шифохонасида, тиббиёт ҳамшираси. Учинчиси - Ҳуснитдин тижорат ишлари билан шуғулланада. Марҳабо, Маҳбубалар ҳам дала ишлари банд. Кези келганда ғўзага ишлов беради, Чопиқ қилади, пахта теради, гоҳ токзор оралаб боғбонлар етиштирган узумни йиғиштириб олишда уларга мададкор бўлишади. Азиза - оиланинг энг кенжа қизи, ўрта мактабда таълим олаяпти.

Суҳбатимиз шу ерга етганда Қаҳҳор Боболов ён атрофига олазарак қарадида, сўнг:

Сўз Фазлитдинга келиб тўхтади. Ака-укалари орасида билимга чанқоқ чиқди. Тошкентдаги Аграр университетини битирди. Муҳандис - механик мутахассислигига эга бўлди. Лекин, бу билан чегараланиб қолмади. Ўқишини яна давом эттиряпти. Иқтисодчи бўлмоқчи. Ҳозир учинчи курс талабаси.

«Дарё сувини баҳор тоширар, одам қадрини меҳнат оширар,» - дейди донишманд халқимиз. Дарҳақиқат, Мустақилликнинг фидоий одамларидан бири, эл маъмурчилиги йўлида баракали меҳнат қилиб келаётган Қ.Боболов бош-қош бўлган оила аъзолари ҳар қанча таъриф-тавсифга арзийди. Негаки улар ўз касб-ҳунарларига содиқ, уни астойдил шарафлаб келяптилар. Намунали хулқ-атворилари билан ҳам кўпчиликнинг оғзига тушганлар, ҳурмат-иззати, меҳр-муҳаббатини қозонганлар. Қаҳҳор аканинг ўзи ҳам меҳнатда қадр топди, улғайди, улуғланди. Қарийб ўн йил Олтинсой туман агрохимия бирлашмасига бошчилик қилган ёки, Қорлиқ ширкат хўжалигига раис бўлган даврда корхонада юксак кўрсаткичларга эришилди. Узум етиштириш гектар бошига 85-90 центнерни ташкил этди.

Қаҳҳор Боболов ғурур билан дейди:

- Олтинсойда 5000 гектардан ортиқ токзор мавжуд. Унинг қарийб 1500 гектари менинг чекимга тўғри келади. Қаламчадан кўчат тайёрлаганман, ерга ўтказишга ҳам ўзим бош бўлганман. Қорлиқ, Жоби Мўминқул, Обшир, Мармун, Чек, Ипак, Дегрез участкаларида яратган токзорларимизда етишган тойфи, ҳақдоди, туятиш, песабанд, ҳусайни, жовузлар накт новвотнинг ўзгинаси.

Боғдан гапиринг, неча гектар мевали дарахтзор бунёд этгансиз? - ундан қизиқиб сўрадим мен.

- Икки юз гектардан ортиқ, - деди у бармоқлари ёрдамида хомчўт қилиб, - турли навдаги олма, анор, олхўри. Эҳҳе қайси бирини тилга олай, санаб ўтай.

Қаҳҳор ака бундай хайрли ишларга кўп бор қўл урган. Мана бир мисол. Қорлик жамоа хўжалигига раислик қилаётган давр эди. Хўжалик узум, мева етиштиради. Уларнинг харидори эса бисёр.

Демак, хўжаликнинг хазинаси бақувват, иқтисодий бардам. Қаҳҳор ака қорлиқлик оқсоқолларнинг ташаббусига «лаббай» деб жавоб берди. Хўжаликдан олинган даромаддан келган фойда ҳисобида қишлоқни газлаштиришга киришди.

1999 йилда бошланган иш орадан бир йил ўтар-ўтмас охрига етказилди. 2000 йил 280-хонадонда табиий газ - «зангори олов» ёнди.

Қаҳҳор ака ҳозир махсус механизациялашган агрокимё таъминот маркази директори. Олтинсой, Денов, Шурчи, Қумқўрғон туманларидаги ток ва боғларга кимёвий ишлов беради. Дарахтларни, токларни, узум ва меваларни зараркунанда ҳашоратлардан, турли хил касалликларидан сақлашга, ҳосилдорликни оширишга, ҳисса қўшади. Корхонада ишлаш учун шароит етарли. Техника ва механизмлар билан тўлиқ таъминланган.

Корхона бош мухосиби Бақо ака Худойбердиев саккиз ойлик ишларнинг якунини чиқарди. Мустақиллигимизнинг ўн йиллиги шарафига муносиб совға ҳозирланибди. II миллион 274500 сўмлик иш бажарилди.

Унинг бир миллион 883 минг сўми соф фойда, рентабеллик 45 фоизни ташкил этган. Кўрсаткичлар юксак. Демак, Қаҳҳор Боболов янги корхонада ҳам ишончни оқламоқда, ишбилармон мутахассис, талабчан, ташкилотчи раҳбар эканлигини намойиш этмоқда.

- Замонаси келди, - дейди,умр йўлдоши Дилором опа Тўхташева,- Мустақилликка эришдик. Хуррам замон келди. Ҳалол меҳнат қилиб фаровон турмуш кечирмоқдамиз. Халқимиз «Меҳнат қилмай роҳат кўрмас, уруғ сепмай экин ўрмас,» деб шунга айтсалар керакда.

Омон ШУКУРОВ,
«Маҳалла» мухбири.

Халқимиз меҳмондўст. Яқинларини, дўсибиродарларини тез-тез хонадонига таклиф этишни, дастурхон ёзиб уларнинг кўнглини овлашни хуш кўради. Фарзандлари улғайса, тўй қилиб, хурсандчилигини эл-юрт билан баҳам кўргиси келади. Хўш, маҳаллаларда тўй-маъракадар қандай ўтаяпти? Ихчам ва тартиблими? Ёки аксинча? Ургут туманининг Жартепа қишлоқ фуқаролар йиғинида бўлганимизда бу саволларга ижобий жавоб олдик.

ТЎЙДА ТАРТИБ БЎЛСИН

- Илгарилари ургутликлар орасида тўйларни дабдабозлик билан ўтказишга ружу қўйилганди, - дейди қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Улжон Қодирова. - Ўша кезларда ичкиликбозлик ҳам ҳаддан зиёд бўлиб, кўпинча тўйларда жанжаллар ёз берарди. Ҳозир бундай эмас. Мустақиллик йилларида кишиларимиз маънавияти ўзгарди. Улар тўйларни камчиқим, содда, муҳими тартибли ўтказишнинг афзалликларини тобора чуқурроқ тушуниб етишмоқда. Ахир юртимиз тинч, осойишта. Қанча тўйлар қилсак, қанча ўйнаб-кулсак ярашади. Аммо ҳар бир нарсада меъёрга амал қилиб, баҳамжиҳат яшашга, ихчам ва тартибли тўйлар ўтказишга нима етсин!

Ҳамжиҳатликда гап кўп. Жартепаликлар тўй олдидан ўзаро кенгашиб, сўнг ишга киришадилар. Тўй аниқ вақтга белгиланади, куёв чарлар, қуда чарлар каби маросимлардан воз кечилган. Тўй бир кун давомида ихчам ва тартибли ҳолда ўтказилади. Шуни айтиш керакки, жартепаликларнинг тўй ўтказишдаги яхши одатлари қўшни маҳаллаларга ҳам ибрат бўлмоқда.

Шухрат ҚАРШИЕВ,
Самарқанд вилояти.

Биз ҳаётда доимо бир-биримизга йўл-йўриқ кўрсатиб яшаймиз, яхши ниятларни олқишлаймиз, ғаразли мақсадларни сезсак, сергак тортамиз, сўнг «Асло бундай қила кўрманг, шайтонга ҳай беринг!» деймиз. Айниқса теграмизда вояга етаётган ёшларнинг қизиққонлиги баъзан бизни хавотирга солади. «Шайтон измига юриб, бирор хунук ишни бошламасин-да!» дея ташвишланаверамиз. Катталардан эса кўнглимиз тинч, негаки улар ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотган, катта ҳаёт тажрибасига эга, деб ўйлаймиз. Баъзан қийин вазиятга тушиб қолсак, уларнинг ҳузурига маслаҳат сўраб борамиз. Лекин ўзгаларга мададу маслаҳат берадиган ёшида жиноят қилиб, қўлини қонга ботирган кекса борлиги хаёлимизга ҳам келмайди.

ҚАРИГАНДА ҚОТИЛЛИК

ёҳуд шайтон иштирокидаги машъум ҳодиса: 74 ёшли отахоннинг қотиллиги хусусида

Бу шахс 74 ёшда эди. Ҳаёт ҳикматларини англаб, кексалик тароватини суриш ўрнига у шайтон сўзига кирди, ўз пуштикамаридан бўлган фарзандининг қонини тўкиб, жаҳолат комида қолди. Тошкент вилоятининг Юқоричирчиқ туманидаги Барданкўл қишлоғида яшовчи, 1927 йилда туғилган Эргаш Тошхўжаев шу йилнинг 20 апрелига ўтар кечаси ҳовлидаги супада ухлаб ётган Нурматхўжанинг бошига қаттиқ ёғочдан тайёрланган ховонча дастаси билан бир неча марта қаттиқ уради. Сўнг таёқни жойига қўйиб, ўзи бир четга бориб туради. Жон талвасасида хириллаётган Нурматхўжанинг товуши ичкаридагиларни уйғотиб юборади. Уни тезда шифохонага олиб боришади. Лекин бемор хушига келмай, йўлдаёқ жон беради. Йўқ, бу тасодифан ёки жаҳл ўйида эмас, эмин -эркин ярим тунда бажарилади. Воқеа жойи текширилгач, марҳумнинг отаси Эргаш Тошхўжаев (муқаддам судланган) қотилликда шубҳа қилиниб, ҳибсга олинади. Ўтказилган терговлар жараёнида қотил ўз айбига иқрор бўлади.

Аслида бу сингари қотиллик Эргаш Тошхўжаевнинг ҳаётида илгари ҳам бўлганди. У 1998 йилнинг май ойида куёви Рустам Қурбонов билан ўзаро жанжаллашиб қолиб, уни отиб ўлдирган ва туман судининг ҳукми билан 4 йил озодликдан маҳрум этилган эди. Жазо муддатини ўтаб қайтган бу инсон ёши бир жойга бориб қолганига ҳам қарамай яна жиноятга қўл урди. Хўш, нега? Унинг судда берган кўрсатмасида айтилишича, илгариги жиноятида қизи Фароғатнинг турмуши яхши бўлмагани, куёви уни уриб-сўкиб уйдан ҳайдаб юборгани ва бунинг устига келиб қайнотасини ҳақоратлагани сабаб бўлган экан. Аммо қамоқдан қайтган отанинг ўз ўғлини ўлдиришдек ваҳшиёна қотилликка қўл уришига нима сабаб бўлди? Бу ҳақда жиноятчи Эргаш Тошхўжаев сўроқлар пайтида шундай баёнот беради:

«... Автокранда ҳайдовчи бўлиб ишлаганман, ўн бир йилдан буён қарилик нафақасидаман, олти нафар фарзандим бор, уларнинг ҳаммасини уйли-жойли қилганман. Кенжа ўғлим Нурматхўжа Тошхўжаевни ҳам уйлантирдим, ҳозир икки нафар фарзанди бор, ўзим билан бир ҳовлида яшарди. Лекин мени ҳам, онасини ҳам умуман ҳурмат қилмас, ҳатто гап сўрасак терс жавоб қайтарарди. Биз шу ўғлим билан олти йилдан бери бирга яшасакда, ҳеч вақт биргаликда овқатланмаганмиз, доимо ўзлари алоҳида ўтиришарди. Кейинги пайтда онасини ҳам, мени ҳам тез-тез ҳақоратлайдиган одат чиқарди. Бир куни у онаси билан уришиб қолишди, оғзига келган ёмон сўзлар билан шўрлик онасини аямай ҳақоратлайверди. Сўнг мен ота ўрнида уни қаттиқ койидим. Шунда ўғлим баттар қутуриб кетиб, «Сени ҳам, кампирингни ҳам ўлдириб, гўрга тиқиб кетаман» деб бақира кетди. Бунга ҳам чидадим. Шу куни мен билан бир оғиз маслаҳатлашмай, ўғилларини дўхтирга олиб бориб хатна қилдириб келди. Барданкўл ошхонасида жўраларига ош бериб, уйга маст ҳолатда қайтди. Шунда аёлим Тўхтахон менга «ўғлингиз қаттиқ маст, кўзига кўринманг, тағин бир нарсани бошламасин» деди. Ўша пайтда қаттиқ жаҳлим чиқиб турганди, барибир ётиб ухладим. Ярим тунда уйғониб, Нурматхўжанинг ҳовлидаги супада ухлаб ётганини кўрдим. Шу заҳотиёқ уни ўлдириб қўяқолгим келди. «Бундай қўрс ўғилнинг боридан йўғи яхши, доимо онасигаям, менгаям азоб бергани берган, шу туфайли уйда бирор кун тинчлик йўқ» деган ўйлар хаёлимдан ўтди. Кейин тандир ёнидаги қаттиқ таёқни олдиму ўғлимнинг бошига икки-уч бор қаттиқ урдим. У хириллайвергач, таёқни ташлаб бир четга ўтиб турдим. Келиним Фотимахон уйғониб, ташқарига чиқди, мен унга «Нурмат калласини тахтага уряпти, қарагинчи» дедим. Келиним эрининг аҳволини кўриб йиғлаб юборди, катта ўғилларимни ёрдамга чақирди. Ҳаммалари биргалашиб Нурматхўжани шифохонага олиб кетишди. Лекин «ўлди» деб қайтариб келишди. Мендан ҳеч ким шубҳалангани йўқ эди. Ўша куни ўғлимнинг қабри тепасида қаттиқ йиғладим, сабаби унга шу пайтгача ҳеч раҳмим келмаган эди, кўнглим жуда бузилиб кетди. Нима қилай, ахир уйлантирдим, уйли-жойли қилдим, яхшилигимни билмади. Отам- онам-ку демай, фақат ҳақоратлайверди...»

Одатда турмуш тажрибасига эга бўлган кишилар жаҳл келганда ўзини босиши, ҳар қандай оғир ва қалтис ҳолатда ҳам мулоҳаза билан иш юритиши лозим. Пайғамбаримиз Муҳаммад Алайҳиссаломдан «Дунёдаги энг кучли одам қандай одам?» дея сўраганларида, у киши «Жаҳли чиққанда ўзини боса оладиган одам энг кучли одамдур!» деб жавоб берган эканлар.

Судда гувоҳ сифатида сўроқ қилинган Тўхта Тошхўжаева (марҳумнинг онаси), Фароғат Тошхўжаева (марҳумнинг опаси), Мурод, Йўлдош, Пўлат Тошхўжаевлар (марҳумнинг акалари) ҳам Нурматхўжанинг отаонасига ўта қўпол муносабатда бўлганини таъкидлашди.

Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳар суди Эргаш Тошхўжаев Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 97-моддаси 1-қисмига тегишли жиноятни содир этган ва айбдор деб топиб, 10 йилга озодликдан маҳрум этди. «Жазо қаттиқ режимдаги калонида амалга оширилсин» дея ҳукм чиқарди.

Хайриятки, орамизда шайтонга ҳай бериб, ақл-идрокини фақат эзгуликларга сарф этаётган кишилар кўп. Лекин шайтон измига бўйсиниб, жаҳолат комида қолаётган кимсалар ҳам анчагина. Уларнинг қилмишлари кўнглимизга қанчалик қаттиқ ботмасин, барибир ҳаётда сергак ва мулоҳазали бўлишимизга тўғри келади. Босиқлик, мулойимлик ва жўмардлик нафақат инсоннинг ўзига, балки изидан келаётган фарзандларига ҳам фақат яхшилик келтиради. Шуни унутмасак бўлгани.

Рустам ХЎЖАҚУЛОВ,
Юқоричирчиқ тумани прокурори, адлия катта маслаҳатчиси.

Неварангиз учун шеър

ЮРТИМ ЗИЁДА

Дунё кезиб чиқдим мен,
Бўлдим кўп жойда.
Самоларда учдим мен,
Суздим дарёда.
Улов миниб юрдим мен,
Юрдим пиёда.
Лек тенгини топмадим
Юртим - зиёда!
Биров юртим ардоқлар
Нону туз билан
Биров юртим ардоқлар
Шойи бўз билан
Мен сени ардоқлайман
Шеру сўз билан
Сенинг тенгинг йўқ, юртим
Юртим зиёда.

Гулнора ШАМСИЕВА.

Навоий гулшани ичида

ЛУТФИЙНИНГ БАҲОСИ МУБОЛАҒА ЭМАС(МИ?)

Мавлоно Лутфий Навоийгача бўлган ўзбек шеъриятининг энг юксак намунасини яратган шоир эди. Буни Навоийнинг ўзидан яъни унинг «Мажолис ун-нафоис» асаридан олиб айтяпмиз: «Мавлоно Лутфий - ўз замонининг малик ул-каломи эрди, форсий ва туркийда назири йўқ эрди, аммо туркийда шуҳрати кўпрақ эрди ва туркча девони ҳам машҳурдир...»

Навоий мазкур асарида яна Лутфийнинг тасаввуф йўлига кириб, пири - Мавлоно Шаҳобиддин Хиёбоний қошида «суфия тариқида ҳам сулук қилғон»ини, шунингдек, Навоийга кўп фотиҳалар берганини, дарвеш киши эканлиги учун бу дуоларнинг баъзилари ижобат бўлганини ёзади.

Лекин Навоийнинг буюкларга хос ажиб камтарлигини қарангки, устоз-шогирд ўртасида бўлиб ўтган машҳур суҳбатни эслатмайди. Ҳолбуки, Лутфий Навоийнинг:

Оразин ёпқоч кўзумдин сочилур ҳар лаҳза ёш,
Уйлаким, пайдо бўлур юлдуз, ниҳон бўлғоч қуёш, -

деган матласи билан бошланадиган ғазалига ўзининг 10-12 минг байтли бутун форсий-туркий шеъриятини алмаштиришга рози эканлигини айтган эди.

Ҳар гал шу воқеа тилга олинганда, эсланганда Лутфийдек улуғ шоир қайси мақсад ва нуқтаи назар билан ёш ижодкорнинг биргина ғазалига бу қадар юксак баҳо берди экан, деб ўйлайсан киши.

Биринчи галда, бу - бир оз муболаға, шарқона, дарвешона лутф бўлиши керак, деган хаёлга борилади. Чунки навоийшунослигимизда Лутфийнинг бу баҳосига айнан муболағали таъриф сифатида қаралган («Ўзбек адабиёти». Беш жилдлик. 2-жилд. 1977, 45-бет).

Аммо, муболаға ўз меросини, бор бисотини ерга уриш ҳисобига бўлмаса керак-ку, деган фикр ҳам келади хаёлга.

Иккинчидан, Лутфий ёш қаламкашни рағбатлантириш учун атайлаб унинг асарини кўтариб баҳолаган бўлиши керак, деб ўйлайдиганлар ҳам бор. Агар шу даврни синчковроқ ўргансак, бу фикрнинг ҳам мулоҳазали эканлигини сезамиз.

Чунки биргина ғазалнинг шундай «кўтариб» баҳоланиши ҳар қандай ёш ижодкорни талтайтириб, ноҳаққоний баҳога мойил қилиб қўйиши мумкинлигини у замонлар кишилари яхши билишган ва бундан имкон қадар эҳтиёт бўлишга ҳаракат қилишган. Чунки иймони бутун одам ҳар гапни Худони ўртага қўйиб айтишга, Рўзи машҳарда бунинг учун жавобгар бўлиб қолмасликка интилади.

Учинчи мулоҳаза шуки, Лутфий шу биргина асарда ҳақиқатдан ҳам ўзидан кўра кучлироқ бир шеърий поғона кўрган бўлса, ажаб эмас.

Хўп, шундай деб ҳисоблайдиган бўлсак, бунинг исботи қани? Бу баҳода Лутфий айнан қайси мезонга суянди? Бу мезоннинг моҳиятида нима ётади?

Араб-форс-турк шеъриятида сўз илми ҳадди аълосига етганини ҳамма билади. Сўз маҳорати, қалам соҳирлиги балоғат илми орқали ўлчанган. Балоғат илмининг бош талаби эса оз сўз орқали кўп мазмунни бирон-бир камчиликсиз ифодалашдан иборат эди. Шу маънода айнан ёш шоир бу ғазални киройи балоғат билан айтгани Лутфийни лол қолдирган.

Оддий китобхонга бу иккигина мисрада шу қадар фавқулодда бадиият бўлганини тушунтириш қийин кечиши мумкин. Бироқ, аслида, бу байтда қават-қават тасвир ва бекаму кўст мантиқ, аввало, ҳадди аълосида, қолаверса, сиқиқ ва пишиқ-пухта ифода топганини сезса бўлади.

Туркий шеъриятда ҳали бу қадар қуюқ бадиийлик даражаси қўлга кирмаган эди. Шунинг учун бу - XI юз йилликда Юсуф Хос Ҳожибдан бошланган туркий арузий шеъриятнинг ўтган тўрт-беш асрлик тараққиёти эришган энг юксак чўққи эди. Гарчи бу чўққига ҳар тарафлама энг яқин келгани ўзининг ижоди эканини яхши билса ҳам, Лутфий ўн беш ёшлардаги Навоийнинг шу устоздан ҳам бир неча карра устунроқ бир даражага етганини сезмаслиги, ҳис қилмаслиги мумкин эмас эди.

Энди, келинг, Навоийнинг Лутфий ижодига баҳосига қулоқ тутайлик. «Муҳокамат ул-луғатайн»да айнан шундай баҳо бор. Шоир форсий султонлар араблардан мустақил бўлиб, ҳокимият тепасига келганидан кейин пайдо бўлган қасидада Ҳоқоний, Анварий, Камол Исмоил, Заҳир, Салмон, маснавийда Фирдавсий, Низомий, Хусрав, ғазалда Саъдий, Ҳофиз каби нодири замонларни таърифлаб келиб, туркий халқлар ҳокимиятни қўлга олганида бир гуруҳ туркигўй шоирлар - Саккокий, Ҳайдар Хоразмий, Атойи, Муқимий, Яқиний, Амирий, Гадойидек қалам эгалари ижод қилганини айтади.

Булар орасида Лутфий йўқ. Хўш, нега?

Чунки Лутфий ижодда буларнинг баридан устун даража ва мақомга эришди. Лекин...

Аввал Навоийнинг шу баҳосини келтирайлик: «Ва форсий мазкур бўлғон шуаро муқобаласида киши пайдо бўлмади, бир неча матлаълари борким, табъ аҳли қошида ўқуса бўлур».

Демак, биринчидан, туркий тилда Навоий олдинроқ санаган форсигўй шоирларга тенг келадиган қаламкаш чиқмади. Иккинчидан, фақат Лутфийгина бундан мустасно. Учинчидан, лекин Лутфийнинг ҳам айрим матлаларигина «табъ аҳли», яъни шеърни нозик таҳлил қила оладиган, бадиий диди юксак кишилар олдида ўқиса бўлади, холос...

Эътибор қилинг: Навоий Лутфий таърифига сазовор бўлган ғазалини ўн беш ёшларида ёзган эди. «Муҳокамат ул-луғатайн»ни эса у умрининг охирларида - 1499 йили битган.

Хулоса қилиш мумкинки, шоир ёш пайтидаёқ ўзбек шеъриятини дунёга машҳур бўлган форсий шеърият чўққисига чиқаришни, имкони топилса, ундан ҳам ўтказишни ният қилган. Бунинг бир исботи сифатида шуни ҳам қўшимча қилиш кераккки, ўша Лутфий таҳсинига сазовор бўлган ғазал матласи, аслида, XIV аср шоири Камол Хўжандийнинг бир матласи таъсирида битилган, аниқроғи, унинг таржимаси деса бўлгулик қадар назира ёки тазмин эди. Буни Лутфий билар эди. Уни Навоийнинг она тилида шу форсий шеъриятнинг энг юксак талаблари даражасида байт ярата олгани қойил қолдирган. Бу ғазал соҳибининг келажакда ўзбек шеъриятини қандай баланд поғоналарга олиб чиқа олишини башорат ҳам қилган.

Алишер Навоий ёшлигида ўзига дастурий вазифа қилиб қўйган. Олий мақсадига эришди - ўзбек шеъриятини жаҳон адабиёти саҳнасининг тўрига чиқариб қўйди.

Султонмурод ОЛИМ.

ОБУНА-2002

ГАП-ГАП БИЛАН БЎЛИБ «**MAHALLA**»ГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТИБ ҚЎЙМАЙЛИК, ОҚСОҚОЛ!

Э.УМАРОВ олган сурат

«Саховат уйи»га кирдиму, бутун вужудимни титроқ босди. Анча фурсат ўзимга келолмадим.Ўзимга келиб эса ушбуни қораладим...

ЮВСА КЕТМАС ДОҒЛАР

Уйга толаман. Улар орасидаги баъзи танишларимнинг ҳаёт йўли бирма-бир кўз ўнгимдан ўтади.

Яхши хотин-жон малҳами. Эркакка чин мураббий, уни ҳаёт бўронларидан паноҳлайди. Эргашвойни бу борада бахти кулди. Хушрўй, итоатли, камтарин, ширинсухан хотин, исми-жисмига монанд Латофатхон насиб этди. Бу аёл эрини еру кўкка ишонмади, дуёда борки иззат икромни ҳадя этди. Оилада эрка ўсган Эргашвой Латофат ҳузурида чинаккам роҳат-фароғат, иззат-икромга дуч келди. Унинг бебошликлари ҳам бир қадар барҳам топди.

Латофатхон Алпомишдай ўғиллар, Зухродек қизлар туғдилар. Рўзғор кам-кўстларини сабр, ақл-фаросат билан тўлдирди.

Эргашвойни мансаб бузди, ҳавойи пул айнитди. «Кўрмаганнинг кўргани қурсин». Қайси гўрдан ҳам учтўрт мансабдор ошна орттирди-ю, улар кўмагида кичикроқ бўлса ҳам мансаб курсига ўтирди. Оиладаги иноқлик аста-секин, билинар-билинмас емирила бошлади. Латофатхон ҳар бир ҳодисага ақл билан ёндошиб, «етти ўлчаб бир кесмаганда», оила шарафи, болалар келажагини ўйламаганда рўзғор аллақачонлар емирилган бўларди. У бўлаётган ҳодисалар ҳақида фикр қилганда, ёлғиз қолиб кўзларига ёш олганда ҳар доим онасининг: «Оилавий ҳаёт сидирғасига қувончдан иборат бўлмаган болам. Фақат хурсандчиликларга эмас, унинг ғаму андуҳига, ташвишу бахтсизликларига ҳам шерик бўла билиш керак», деган насиҳатлари эсига тушар эди. Қани энди шу кунларда онаси бағрида бўлсаю...

Эргашвой катта келини Хосиятхонни йўлда ишдан қайтаётганида учратди. Машинасини унинг рўпарасида тўхтатди.

- Уйгами, қани ўтир. Ишларинг қалай?

- Раҳмат, яхши, кетяпти аста-секин.

- Эринг қалай, қийналмаяпсизларми?

- Йўқ, ҳамма қатори яшаяпмиз. Қодир акам уч кунга сафарга кетган эдилар.

- Бўлмаса кетдик, уйда зерикиб ўтирма, сени зиёфатга олиб бораман. Бола-чақалар билан келинглар деб таклиф қилишганди.

Келин кўнмади. Уйда ишлари жуда кўплигини баҳона қилди. Бироқ қайнота айтганида туриб олди.

Зиёфат ҳам ростакамига бўлди. Ана ўтиришу, мана ўтириш. Дастурхонда жаннати таомлар. Ўйин кулги, ашула, аския. Эргашвой келинига ҳам қўярда-қўймай озгина ичирди. Хотинларга имлаб, уни ўйинга тортирди.

Уйига бормади, шофёрига жавоб бериб юборди. «Меҳмон бўлсак бўлибмизда, бир кеча» деб Хосиятхон билан бирга ўғлиникига келди.

Келин бу муомилаларни аввал шунчаки оталик меҳри, инсонийлик деб тушинди. Сўнгроқ қайнотанинг маст-аласт қилган ножўя ҳаракатлари уни ҳайратга солди. Қочиб кетмоқчи бўлди. Аммо... .

Бундан сўнг бу ёлғиз уйда нималар бўлгани ҳақида сўзламоқ ортиқча. . Фақат шуни илова қилмоқчимизки, эртасига келинга шофёр кичкинагина-кичкинагина иккита қутичадаги совғани бериб кетди.

Келинни иймондан чиқарди.

Ҳамма жафони кенжа келин Тозагулдан кўрди. Эргашвой анчагина ғалвали оилада тарбия кўрган Тозагулни бир имо билан тўрга туширaман деб ўйлаганди. Хотини, ўғли йўқлигидан фойдаланиб, Тозагулнинг ётоқхонасига кирди. Тозагул ирғиб туриб халатига ёпишди. Қайнота эса оч йиртқичдек ярим ялонғоч келинига ташланди. Келин жон-жаҳди, бутун кучи билан қайнотани итариб, унинг қўлидан зўрға қутилди. Қўлига тушган темир билан унинг сочи тўкилган қоқ калласига туширди. Эргашвой «қон босими ошиб» эртасига касалхонага тушди. Келин отасиникига жўнади.

> «Қарилик - душмандир. Душмандан шикоят қилиш ажабланарлик эмас»
>
> *КАЙКОВУС*

Икки кундан сўнг Қосимжон қайтгач, Тозагул бўлган воқеани оқизмай-томизмай эрига айтди. «Мен бу уйда бир эмас бир соат ҳам яшамайман. Турмуш бузилмасин десангиз кўчиб чиқамиз» деган шартни кўндаланг қўйди.

Оила аъзолари бу шармандаликни ҳазм қила олмадилар. Узоқ вақт сир сақлашга уриндилар. Бироқ «ойни этак билан ёпиб бўлмади». Эргашвой қилмишларига яраша панжара ортидан «паноҳ топди». Келинлар судда бор гапни очиб солдилар. Эргашвой қилмишига яраша жазосини олди.

Оилалар тумтарақай бўлиб кетди. Номусга чидай олмаган икки ўғил бола-чақаларини ташлаб қаёқларгадир бош олиб кетишди, ота даргоҳини тарк этишди, харом санади, туғилиб ўсган хонадонини.

Мен вафодор, садоқатли ёр Латофатхонга ачинаман. Унга жуда оғир бўлди. Бошига тушган кулфатлар адои тамом қилди уни. Бедаво дардга чалинди. Мана неча йилдирки, асаб касалликлари шифохонасида. Фақат сўврати одам. На фарзанди, набираларини танийди, на иссиқ-совуқни сезади.

Инсон бошига нима тушишини билмас эканда. Ота-боболаримизнинг «Тўрт мучалимизни басаломат қил, ўзимиздан қолмайлик, охиримизни бергин» дея илтижо қилишларида ҳикмат катта экан.

Андишасиз шайтон Эргашвой бугун бутун суянчиғи таёқдан мадор олиб турибди. У нолишини канда қилмайди. Водариғ, қайси хизматлари, химматлари учун қариндош-уруғ, фарзандларидан илтифот кутади. Кимга, қачон меҳр улашдики...

Эҳ аттанг, аттанг!

Курбон ЭГАМБЕРДИЕВ.

ОЛАМ ТУРФА

ИНШО УЧУН - ҚАМОҚҚА

Канадали мактаб ўқувчиси ёзган иншоси учун 30 кун ўтириб чиқди.

Бунинг боиси ўқувчи ўз иншосида қандай қилиб мактабни портлатмоқчи бўлганини баён қилган эди. У иншосини синфида ўқиб бергач, унда қурбон қилиниши лозим бўлган синфдошлари ва ўқитувчиларининг рўйхати борлигига, уйида эса бомба тайёрлаб қўйгани ҳақида миш-мишлар тарқалди.

Ёш ижодкорни судда ҳимоя қилган адвокатлари бола ўз иншосида бор-йўғи алам ўтказган синфдошлари ва ўқитувчиларига нисбатан норозилигини билдирганлигини исботлашга уриндилар. Полиция боланинг уйидан ҳеч қандай портловчи нарса топа олмаса ҳам бола қамоқда 30 кун ўтирди. Қамоқдан бўшаган боланинг уйига тез-тез қўнғироқ бўлиб турипти. Продюсер ва режиссёрлар шов-шувга сабаб бўлган иншо бўйича фильм яратмоқчи эканликларини маълум қилишмоқда.

***

БУ ҲАМ МУСОБАҚА

Швецияда мана 90 йилдирки, қишлоқ аҳолиси ўртасида пичанни баландликка ирғитиш бўйича мусобақа ўтказилиб келинади. Энг кейинги рекордни оғирлиги 6,4 килограммли бир боғ пичанни 20 метр баландликка улоқтирган Свен Меркер ўрнатди. Данияда эса ғознинг тухумини узоққа отиш мусобақаси кенг тарқалган. Бу борада Бен Есперсен ва Томас Рабсенларнинг олдига тушадиганлар бўлмади. Бен 88,5 метрга улоқтирган тухумни Томас чаққонлик билан тутиб олди.

***

АЖАЛИ ЕТМАГАН ЭКАН

Кишаневдан унча узоқ бўлмаган Добруж қишлоғида яшовчи Иона Пурчал худо асради. Унга шу изғиринли кунларда саккиз соат қудуқда ҳаёт учун олишишга тўғри келди. Икки маст эркак қудуққа ташлаб юборилган одам тирик қоладими ёки йўқми деб бир-бирлари билан баҳслашиб кампирни қудуққа ташлаб юборишди. Ишни бажариб бўлиб улар ғойиб бўлишди. Аёлни худо асрагани шу бўлдики, у қудуқнинг ичидаги дўнг тошга илиниб қолди. Қудуқ қишлоқдан четроқда жойлашгани туфайли аёлнинг бақириқ-чақириқларини ҳеч ким эшитмади. Эрта тонгда бу ердан ўтаётган йўл полицияси инспектори унинг овозини эшитиб қолади. Тезда етиб келган қутқарувчилар гуруҳи чиқариб олишиб касалхонага элтишди.

Дўхтирлар Ионани қаттиқ совқотганлигини айтишди.

ФЕРМЕР КОМПЬЮТЕР СОТИБ ОЛДИ

Эндиликда фермер хўжалигидаги барча ҳисоб-китоб ишлари, банк билан алоқалар компьютер орқали амалга ошириладиган бўлди. Тажрибали қишлоқ хўжалик мутахассиси Шамшаддин Қаипов етакчилик қилаётган Нукус туманидаги «Рамуз» фермер хўжалиги бу йилги даромади ҳисобига шунга эришди. Фермер хўжалиги 20 гектар ерда деҳқончилик қилиб, полиз-сабзавот маҳсулотлари етиштирди. Сув танқислиги шароитида ундан оқилона фойдаланиш, ишни тўғри ташкил этиш эвазига помидор, мош, оқ жўхори, қовоқ, қовун-тарвуздан мўл ҳосил олинди.

Маҳсулотнинг асосий қисми туманда янги ишга туширилган томат пастаси ишлаб чиқарувчи корхонага топширилди, ортиқчаси шаҳар бозорларида сотилди. Бугунги кунда кузги ҳосил йиғиштириш ишлари жадал олиб борилмоқда.

А.Ортикбоев, Ўза мухбири.

Келин хизматда

янгисидан бор...

Рафиқанг қўшиқ айтаётганда нега балконга чиқиб ўтирасан?
-Қўшниларим хотинини буғаяпти деб ўйламасин...

Ўғлингиз уйланса ақли кириб қолар.
-Озгина ақли бўлса агар, бир умр уйланмайди.

Умрида биринчи бор пиво татиб кўрган кампир ҳайрон бўлиб дермиш:
-Таъми дорига ўхшайди. Чолим тушмагур бир умр шу доридан ичиб ўтди-да...

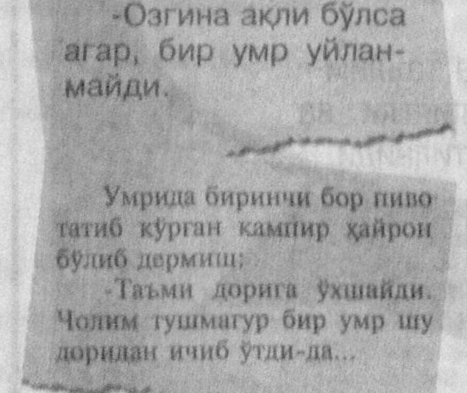

Яримта бўлса бутун қилиб берамиз.

СКАНВОРД

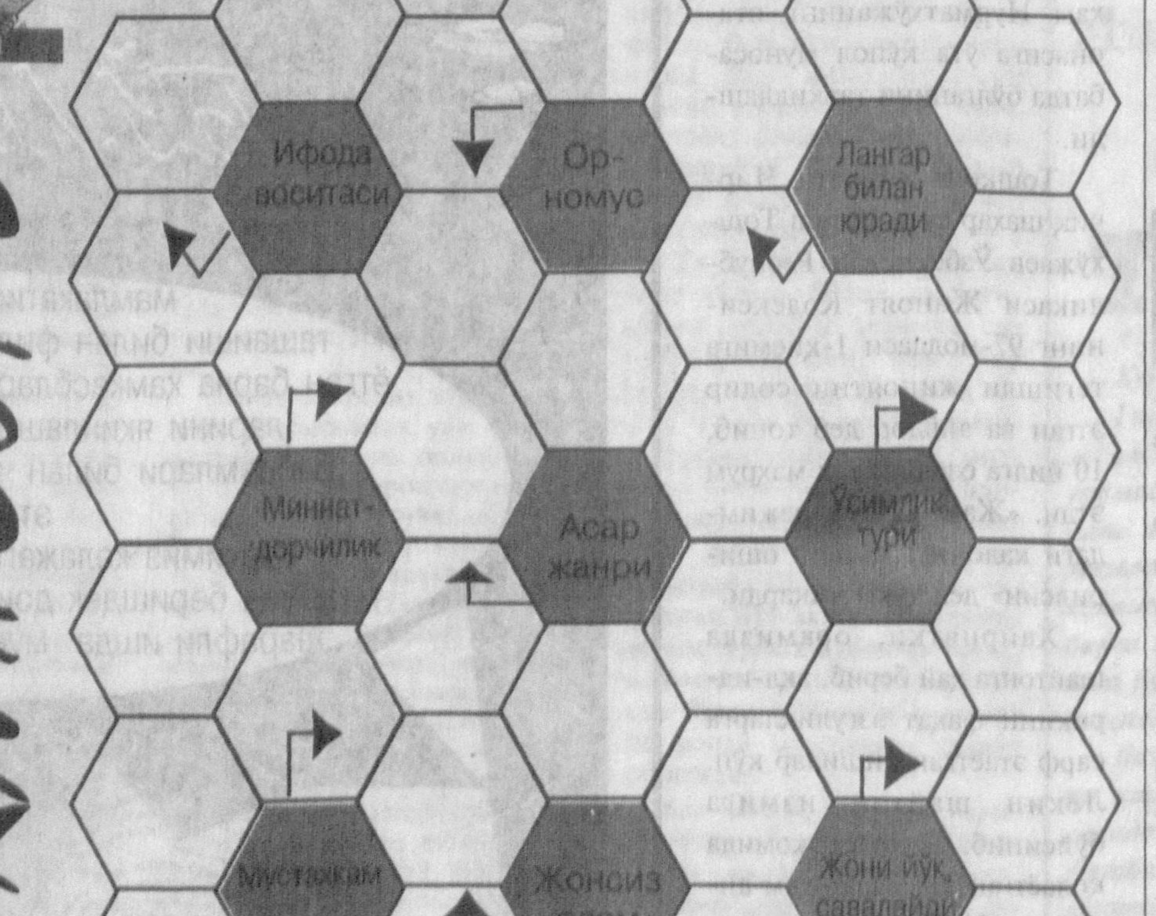

Тузувчи А. БЎРИЕВ.

Эгамберди ҚУДРАТОВ.

КАМ БЎЛМАЙСАН
(Бир лаганбардорнинг ўғлига насиҳати)

Бошлиғининг кўнглин билиб,
Ҳар сўзига қулоқ илиб,
Неки деса бажо қилиб,
Эгилсанг ҳеч кам бўлмайсан.

Бошлиқ кўздир сен бир қовоқ,
Қайда бўлса бўл ҳамтовоқ,
Беданадан олиб сабоқ,
Ва-воқ десанг кам бўлмайсан.

Девзирадан ош десалар,
Ўзинг бўлгин бош десалар,
Ҳавучимда тош десалар,
Териб ташла, кам бўлмайсан.

Табиатдан ўкинсалар,
Уҳ иссиқ деб ечинсалар,
Узоқ эснаб қичинсалар,
Қашиб қўйсанг кам бўлмайсан.

Меҳмони бор ҳар кун тўп-тўп,
Бозор учар деган гап кўп,
Ишоратга тайёр бўб хўб,
Хўп, хўп десанг, кам бўлмайсан.

Бошлиқни ким ёмонласа,
Лой аралаш сомонласа
Ўлинишиб томонласа,
Бетараф бўл, кам бўлмайсан.

ФАЛСАФАЛАР

СИЧҚОН ФАЛСАФАСИ

Одамларга ҳайронман
Мени ифлос дейди-я,
Оғзим тегса кесишиб,
Думим тегса ейди-я.

ИТ ФАЛСАФАСИ

Чоп, деса бас, чопаверибман,
Топ, деса бас, топаверибман,
Минг бир лаънат рефлексига
Қоп, деса бас, қопаверибман.

ВАЙСАҚИ ФАЛСАФАСИ

Гапирмаган гапим қолмабди,
Гапиришдан оғзим толмабди,
Эл ичида қулоғим тутсам -
Бирор мардум гапим олмабди.

ҲАЙКАЛ ЭКАН

Бир амалдор ҳузурига,
Кирмоқ истаб узоқ кутдим,
Қия очиб эшигини -
Хоҳишига қулоқ тутдим.

Кўринишидан ўта жиддий,
Қирра бурун, кенг пешона,
Елка тўлиқ, гавда бўлиқ,
Вазминликдан бу нишона.

Амал бўлса шундай бўлур,
Қуйиб қўйган жойига мос.
Бир нуқтага боққанича,
Хаёл сўрар амалга хос.

Салом берсам алик қайда,
Бош кўтариб боқмадиям.
- Иҳ, ҳи! - деган овозимга,
Ҳатто киприк қоқмадиям.

Дардим айтиб хўб гапирдим,
Сен кимсан деб миқ этмади.
Бақирсам хонадаги -
Бирон нарса тиқ этмади.

Амалдорнинг хонаси кенг,
Мисли узун «пайкал» экан,
Бошлиқ дея қўл узатсам,
Полиз қурир «ҳайкал» экан

Ўзбекистон мусулмонлари идораси Уламолар кенгаши Сурхондарё вилоятидаги бош вакили Абдулҳафиз ЧОРИЕВга волидаи муҳтарамаси **ХОБЖАМОЛ** аянинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Оллоҳ ул зоти муҳтарамани Ўз раҳматига олган бўлсин.

MAHALLAга обуна бўлиш учун ҳали эрта ёки кеч деб ўйламанг!

MAHALLA

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ,
Иброҳим РАҲИМ,
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Рустам ҚОСИМОВ.

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Абдували Турсунов

Саҳифаловчи
А. ЮЛДАШЕВ

Газета таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма табоқ.

Буюртма Г-2837

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Топширилди—20.30